

Nieuws

Kabinet wil quarantaineplicht voor reizigers uit risicogebieden, of ze nu gevaccineerd zijn of niet

Als het aan het kabinet ligt, komt er straks een quarantaineplicht voor reizigers uit risicogebieden. Dit geldt ook voor mensen die gevaccineerd zijn. Controle moet plaatsvinden via belteams, die nuttige informatie verschaffen en tegelijkertijd de oren spitsen voor verdachte achtergrondgeluiden.

[Arnout le Clercq](#) 12 maart 2021, 12:29

Een testfaciliteit op Schiphol. Beeld Getty Images

Met vaccinaties in het vooruitzicht boeken Nederlanders nu massaal reizen voor het najaar. Maar wie reist naar een land dat te boek staat als hoogrisicogebied, moet bij thuiskomst tien dagen in quarantaine. In eerste instantie ook als de reiziger gevaccineerd is. Dat staat in een wetsvoorstel dat nog tot en met vrijdag [ter consultatie](#) online is gezet. De quarantaineplicht voor reizigers moet een einde maken aan een jaar reisadviezen zonder verplichting. Binnenkort zal de Kamer zich over het wetsvoorstel buigen.

De quarantaineplicht geldt specifiek voor reizigers. Van een algehele quarantaineplicht, bijvoorbeeld voor mensen die positief getest zijn of naar voren komen bij een bron- en contactonderzoek, ziet het kabinet af. Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat minder mensen zich laten testen wanneer quarantaine verplicht wordt en dat vindt het kabinet onwenselijk.

Het huidige voorstel snijdt aan twee kanten. Naast de quarantaineplicht voor reizigers wordt een negatieve PCR-test ook verplicht voor mensen die met eigen vervoer Nederland binnenkomen. Sinds 29 december hoefde dat alleen voor reizigers die met het vliegtuig, trein, bus of veerboot komen. De controleverantwoordelijkheid ligt nu nog bij de vervoerder. In bussen en treinen is de controle overigens pover. De combinatie van maatregelen wordt een 'dam' genoemd die moet verhinderen dat het virus zich door reizen verspreid.

Plicht

De voornaamste reden voor de maatregel is dat het dringend advies van het kabinet om thuis te blijven, wat ze zelf typeert als 'zachte drang', niet werkt. Uit onderzoek door het OMT vorig najaar blijkt dat reizigers het quarantaineadvies het slechtst opvolgen: drie op de tien mensen blijven thuis. Een van de redenen is dat mensen de plicht 'onzinnig' vinden. Vandaar dat het OMT al sinds juli 2020 langere tijd pleit voor een strengere naleving van de quarantaine. In januari dit jaar kristalliseerde zich dit uit in een hard advies: voer een quarantaineplicht in.

'Erg ingewikkeld' noemde minister De Jonge dat. Waarom? 'Het gaat om een maatregel die de vrijheid sterk beperkt', schrijft een woordvoerder van zijn ministerie per mail. 'De proportionaliteit moest goed onderbouwd zijn.' Maar, zo valt in het wetsvoorstel te lezen, een substantieel deel van de reizen is niet noodzakelijk. Daarmee is het een keuze om te reizen; aan die keuze worden consequenties verbonden. Een andere lastigheid is 'toezicht en handhaving', schrijft de woordvoerder. 'Die aspecten moesten zorgvuldig worden uitgewerkt.'

Dat is inmiddels gebeurd. Reizigers zijn straks verplicht een quarantaineverklaring in te vullen. Hierop verklaart de reiziger 'onverwijld' in quarantaine te zullen gaan en vult persoonlijke gegevens in als naam, telefoonnummer, adres en mogelijk ook een paspoort- of sofinummer. Quarantaine duurt tien dagen, met de mogelijkheid na vijf dagen een test te doen. Als die negatief is, kan de quarantaine worden opgeheven.

Achtergrondgeluiden

De controle ligt bij zogenoemde 'belteams' die steekproefsgewijs reizigers zullen bellen. In eerste instantie zijn de teams bedoeld om 'de naleving van de quarantaineplicht te stimuleren' en nuttige informatie te geven over de quarantaine en eventuele ondersteuning. Maar uit het telefoongesprek kan ook blijken dat iemand niet thuis is. Iemand kan dit zelf toegeven, maar achtergrondgeluiden zijn ook een mogelijke aanwijzing. 'Denk bijvoorbeeld aan het geluid van de omroep van een conducteur in de trein of het geluid van een kassa in de winkel.'

Wanneer mensen zich niet aan de quarantaineplicht houden, kan de burgemeester worden ingeseind. Die kan een dwangsom opleggen. Het overtreden van de quarantaineregels kan ook worden vervolgd via het strafrecht. De precieze handhaving wordt nog uitgewerkt 'met de toezichthoudende instanties', laat het ministerie desgevraagd weten. Dat geldt ook voor de controle op auto's die het land binnenkomen.

Ook als het reisadvies van het kabinet (blijf in Nederland en ga niet op reis) wordt aangepast, blijft quarantaine een belangrijk instrument om het virus onder controle te krijgen, schrijft het ministerie. En voorlopig moeten ook gevaccineerde reizigers in quarantaine. 'Een vaccin zorgt ervoor dat je zelf niet meer ziek wordt, maar het is nog onduidelijk in hoeverre een vaccinatie ook voorkomt dat je een ander kunt besmetten.' De quarantaineplicht geldt alleen voor reizigers uit hoogrisicogebieden, dat wil zeggen landen die oranje of rood kleuren op de kaart. Dat kan uiteraard veranderen, maar is voor een groot deel afhankelijk van de situatie in die landen.

Controle

In andere landen hebben ze de 'zachte drang' al langer laten varen. In het Verenigd Koninkrijk moeten reizigers uit dertig landen die als gevaarlijk zijn bestempeld zich bij aankomst twee weken isoleren in een hotel. Op eigen kosten uiteraard. Zij mogen niet ergens anders naartoe, ook als zij over een eigen adres beschikken. Andere reizigers mogen in isolatie waar ze zelf willen. Wie geen contactgegevens verstrekt krijgt een boete van 100 pond, wie ongeoorloofd uit quarantaine gaat het tienvoudige. Ook Duitsland kent een wettelijke quarantaineplicht.

In Polen moeten reizigers zich na aankomst registreren en een app downloaden. Wie dat weigert, krijgt als plaatsvervangende controle minstens één keer per dag politie aan de deur. De app houdt bij of je telefoon op dezelfde plek blijft. De telefoon thuis laten en de hert op is er niet bij, want op onregelmatige momenten komen via de app opdrachten binnen die binnen een kwartier moeten worden uitgevoerd – zoals een foto van jezelf nemen. In Polen levert de onttrekking aan de quarantaineplicht ruim 7.000 euro boete op.